

SEMINARIUM NAUKOWE
BADANIA NAD DZIENNIKARZAMI W POLSCE:
PROBLEMY, DYLEMATY I WYZWANIA METODOLOGICZNE
Poznań, 9-10 lutego 2023 r.

Badania nad dziennikarzami są cennym źródłem wiedzy na temat ich poglądów, pełnionych ról oraz postaw wobec aktorów politycznych czy rozmaitych kwestii społecznych. Nadto, odzwierciedlają rzeczywistą kondycję zawodu, jak również sygnalizują problemy, z którymi borykają się dziennikarze. Badania empiryczne – uzupełnione o refleksję teoretyczną – pozwalają formułować wyzwania oraz kreślić perspektywy związane z ewolucją, dynamiką i przyszłością zawodu dziennikarskiego w dobie rozwoju mediów online.

W Polsce, studia nad dziennikarstwem i dziennikarzami mają długą i bogatą tradycję. Niemniej, przez wiele lat podejście deskrypcyjne dominowało nad badaniami o charakterze empirycznym w tym obszarze. Deficyt takich badań był widoczny przede wszystkim w aspekcie międzynarodowych eksploracji porównawczych, ukazujących polskie dziennikarstwo i dziennikarzy na tle doświadczeń zagranicznych. Od ponad dekady można jednak dostrzec wyraźną zmianę w tym zakresie. Warto bowiem podkreślić, że coraz liczniejsza grupa polskich badaczy prowadzi badania empiryczne nad kondycją zawodu dziennikarza oraz aktywnie włącza się w prace międzynarodowych zespołów badawczych. To właśnie te doświadczenia postanowiliśmy uczynić przedmiotem seminarium naukowego.

Do udziału w spotkaniu zaprosiliśmy badaczy prowadzących badania empiryczne nad polskim dziennikarstwem i polskimi dziennikarzami oraz tych, którzy takie badania dopiero planują. Seminarium będzie okazją do przedyskutowania obszarów działań oraz dokonania przeglądu metod stosowanych w badaniach nad dziennikarstwem, a także wymiany doświadczeń w zakresie prowadzenia tego typu badań. W szczególności chcemy skoncentrować się nad wyzwaniami związanym ze zmianami technologicznymi zachodzącymi w mediach, zmianami zachodzącymi w typach dziennikarstwa, gatunkach dziennikarskich, jak również na bardzo praktycznych aspektach związanych ze zbieraniem materiału badawczego, selekcją materiału i analizie zebranego materiału.

Organizatorem seminarium jest zespół badawczy *Journalistic Role Performance (Polska)*, działający na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu, we współpracy z Zakładem Komunikacji Społecznej WNPiD UAM oraz sekcją Studia nad Dziennikarstwem Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Patronat nad wydarzeniem objęło Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej.

Seminarium odbędzie się na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5, (KAMPUS MORASKO) w Poznaniu.

PROGRAM

Dzień I (9 lutego 2023 r.), sala 43 WNPID (parter)

11:00 – 12:00 Rejestracja uczestników

12:00 – Powitanie gości i rozpoczęcie seminarium

12:15 – 13:15 *Badania dziennikarzy w Polsce – bilans ostatnich dwóch dekad w świetle studiów nad mediami i demokracją w Europie* (prof. UW dr hab. Michał Głowacki, dr hab. Katarzyna Gajlewicz-Korab, dr hab. Maria Łoszevska-Ołowska, dr Jacek Mikucki i dr Łukasz Szurmiński, Uniwersytet Warszawski)

13:15 – 14:15 OBIAD (Wydział Biologii UAM)

14:30 – 16:00 SESJA I: *Co badamy, kogo badamy? Rozważania nad przedmiotem i obszarami badań* (prowadzenie: prof. UAM dr hab. Agnieszka Stępińska, UAM)

- *Kto, co, gdzie, kiedy, jak, dlaczego, z jakim skutkiem, czyli o badaniu dziennikarstwa śledczego* (prof. UAM dr hab. Wojciech Adamczyk, UAM w Poznaniu)
- *Kulisy pracy dziennikarzy śledczych - wybrane przykłady* (dr Dominika Popielec, UKW w Bydgoszczy)
- *Media ekskluzywne - media inkluzywne. Rola dziennikarzy w kształtowaniu dyskursu na temat płci* (dr Michał Chlebowski, SWPS w Warszawie)
- *Przyszłość dziennikarstwa kulturalnego (filmoznawczego)? Metody badawcze* (dr Iwona Grodź, WSUS w Poznaniu)

Pytania / zagadnienia do dyskusji

- Kogo badać i dlaczego? Jak prawidłowo określać przedmiot badań?
- Jak zaprojektować badanie, by przełamać niechęć dziennikarzy do udziału w badaniach?
- W jaki sposób interpretować wyniki prowadzonych badań? Polskie badania na tle międzynarodowych trendów badawczych

16:00 – 16:15 PRZERWA KAWOWA

16:15 – 17:45 SESJA II: *Jak badamy?* Wyzwania związane z metodami i narzędziami badawczymi (prowadzenie prof. UAM dr hab. Agnieszka Stępińska, UAM w Poznaniu)

- *Studia nad dziennikarstwem - metody badań* (prof. UW r dr hab. Lucyna Szot, Uniwersytet Wrocławski)
- *Metody jakościowe w badaniach nad telewizją publiczną w Polsce* (dr hab. Agnieszka Węglińska, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)
- *Dziennikarz jako twórca – analiza konstrukcji wybranych informacji* (prof. UMCS dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, UMCS w Lublinie)
- *Ślady dziennikarza w tekście - wokół badań jakościowych* (prof. UŚ dr hab. Magdalena Ślawska, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Pytania / zagadnienia do dyskusji

- W jaki sposób efektywnie dobierać metody jakościowe w projektowaniu badań nad dziennikarstwem? Czy jest potrzeba wypracowania nowych metod i narzędzi badawczych?
- Jakie są ograniczenia i deficyty wykorzystywanych metod i narzędzi badawczych?
- Jak w praktyce badawczej łączyć różne podejście i perspektywy badawcze? Szanse i zagrożenia interdyscyplinarnych badań nad dziennikarstwem

17:45 – 18:00 PRZERWA KAWOWA

18:00 – 19:30 SESJA III: *Jak badamy?* Wyzwania związane ze zmianami zachodzącymi w mediach (prowadzenie: dr Bartłomiej Secler, UAM w Poznaniu)

- *Badanie środowiska fact-checkerów jako profesjonalnej wspólnoty symbolicznej (kontekst dziennikarstwa)* (prof. SWPS dr hab. Karina Stasiuk-Krajewska, SWPS we Wrocławiu)
- *Koncepcja topoł w badaniach medioznawczych jako komplementarne narzędzie wobec teorii ramowania. Analiza medialnego wizerunku liderów politycznych i religijnych* (prof. UKSW dr hab. Rafał Leśniczak, UKSW w Warszawie)
- *Problemy metodologiczne w badaniach portali informacyjnych* (mgr Weronika Dopierała-Kalińska, UAM w Poznaniu)
- *Praktyki dziennikarskie w mediach online na przykładzie dziennikarstwa sportowego* (dr Paweł Łokić, UAM w Poznaniu)

Pytania / zagadnienia do dyskusji

- Z jakimi dylematami metodologicznymi spotykamy się prowadząc badania medioznawcze?
- Czy „nowe dziennikarstwo” można badać starymi metodami? Jak efektywnie wykorzystać tradycyjne metody i narzędzia badawcze?
- W jaki sposób wykorzystywać wyniki badań w praktyce? O czym mówią wyniki badań? Jaki jest ich potencjał edukacyjny, społeczny czy rynkowy?

19:30 KOLACJA (Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM)

Dzień II (10 lutego 2023 r.)

9:00 – 11:00 (sala 128 WNPID, I piętro) Warsztat 1.: *Książka kodowa jako narzędzie do badań nad dziennikarzami*

Prowadzenie: prof. UAM dr hab. Agnieszka Stępińska i dr Bartłomiej Secler

11:00 – 11:30 PRZERWA KAWOWA

11:30 – 13:30 (sala 113 – sala komputerowa WNPID, I piętro) Warsztat 2.: *CAST (Content Analysis System for Television): od zebrania materiału do przeprowadzenia analizy zawartości*

Prowadzenie: dr Jacek Wyszynski

13:30 – 14:15 LUNCH (Wydział Biologii UAM)

14:15 – 16:15 (sala 113 – sala komputerowa WNPID, I piętro) Warsztat 3.: *Analiza sieciowa w badaniach nad aktywnością i pozycją dziennikarzy w mediach społecznościowych*

Prowadzenie: dr Kinga Adamczewska

UCZESTNICZY SEMINARIUM

dr Kinga Adamczewska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. UMCS dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

prof. UAM dr hab. Wojciech Adamczyk, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Michał Chlebowski, Uniwersytet SWPS w Warszawie

mgr Katarzyna Daraż-Duda, Akademia Ignatianum w Krakowie

mgr Weronika Dopierała-Kalińska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. Katarzyna Gajlewicz-Korab, Uniwersytet Warszawski w Warszawie

prof. UW dr hab. Michał Głowacki, Uniwersytet Warszawski w Warszawie

dr Aleksandra Gralczyk, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr Iwona Grodź, Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza w Poznaniu

mgr Denis Halagiera, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Ewa Jurga – Wosik, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

mgr Aleksandra Konieczna, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Mateusz Kot, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr Michał Kuś, Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu

prof. UKSW dr hab. Rafał Leśniczak, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

dr Paweł Łokić, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. Maria Łoszevska-Ołowska, Uniwersytet Warszawski w Warszawie

mgr Tomasz Łysoń, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

mgr Julia Molibog, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. UE dr hab. Anna Musialik-Chmiel, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

prof. UAM dr hab. Szymon Ossowski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. UAM dr hab. Marcin Piechocki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. UAM dr hab. Dorota Piontek, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Dominika Popielec, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

mgr Ilona Ptak, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

dr Renata Rozbicka, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr Bartłomiej Secler, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. SWPS dr hab. Karina Stasiuk-Krajewska, Uniwersytet SWPS we Wrocławiu

prof. UAM dr hab. Agnieszka Stępińska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

prof. UWrocław dr hab. Lucyna Szot, Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu
prof. UŚ dr hab. Magdalena Ślawska, Uniwersytet Śląski w Katowicach
prof. UJ dr hab. Weronika Świerczyńska – Głównia, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
dr Małgorzata Tadeusz – Ciesielczyk, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
mgr Beata Użarowska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
prof. DSW dr hab. Agnieszka Węglińska, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu
dr Monika Wawer, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
dr Jacek Wyszynski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
mgr Daria Zadrozniak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
mgr Vladyslav Zinichenko, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
dr Magdalena Żmijkowska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE

Siedziba Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM (Collegium Politicum) mieści się przy ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5 (kampus Morasko). Sesje zaplanowane na 9 lutego odbywać się będą w sali 43 na parterze budynku, zaś warsztaty w sali 128 lub sali 113 (sala komputerowa, I piętro).

DOJAZD NA KAMPUS

W pobliżu Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM (ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5) znajduje się przystanek Os. Sobieskiego. Ze względu na prowadzone prace remontowe trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) proponujemy skorzystanie z linii tramwajowej nr 3 na odcinku: Dworzec Zachodni PST (przystanek znajduje się za peronem nr 11) – Słowiańska, a następnie z linii autobusowej T12 na odcinku: Słowiańska – Os. Sobieskiego. Szczegóły na załączonej mapce. Służymy radą w zakresie dojazdu z wybranych przez Państwa hoteli na kampus Morasko.

Inne połączenia:

Z Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Stary Rynek w Poznaniu: linie autobusowe 190 i 174 (odcinek: Os. Sobieskiego – Grobla).

Z Dworca PKP (Poznań Główny) na Stary Rynek w Poznaniu: linia tramwajowa nr 5 (odcinek: Poznań Główny - Półwiejska), a następnie linią tramwajową nr 9 (odcinek: Półwiejska – Aleje Marcinkowskiego) lub pieszo.

TAXI

TAXI POZNAŃ: 61-8-222-222 | 196-69

RADIO TAXI: 61-8-219-2019

RADIO TAXI 515: 61-851-55-15 | 196-25

HOTELE

Nie przygotowaliśmy tym razem listy rekomendowanych hoteli, ale służymy radą w zakresie wyboru.

ZESPÓŁ ORGANIZACYJNY

prof. UAM dr hab. Agnieszka Stępińska

dr Bartłomiej Secler

dr Kinga Adamczewska

Sekretarze seminarium: mgr Daria Zadrożniak oraz mgr Denis Halagiera

Kontakt: seminarium.wnpid@gmail.com